

Wielkopolskie w liczbach

2014-03-13

O przyrodzie województwa wielkopolskiego

Województwo wielkopolskie położone jest w zachodniej części Polski i sąsiaduje z 7 województwami: pomorskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, opolskim, dolnośląskim, lubuskim i zachodniopomorskim. Zajmuje powierzchnię ok. 29 tys. km², co stanowi ok. 9,5% powierzchni kraju i liczy ok. 3,5 tys. mieszkańców, co stanowi ok. 9% ludności kraju. W skład województwa wielkopolskiego wchodzi 35 powiatów, w tym 4 miasta na prawach powiatu oraz 226 gmin – 19 miejskich, 90 miejsko-wiejskich i 117 wiejskich.

Zgodnie z podziałem Polski na mezoregiony fizyczno-geograficzne wg J. Kondrackiego J. (2000 r.) obszar województwa wielkopolskiego należy do prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego. W jego obrębie wydzielono kilka podprowincji, z których województwo wielkopolskie obejmuje dwie: Pojezierza Południowobałtyckie i Niziny Środkowopolskie.

Krajobraz województwa wielkopolskiego zdominowany jest przez rozległe, płaskie połacie pól oraz duże kompleksy leśne. Wielkopolska znajduje się na 12 miejscu w kraju pod względem lesistości (lesistość województwa – ok. 26%). Powierzchnia gruntów leśnych. W województwie stanowi ok. 785 tys. ha, z czego lasy zajmują ok. 765 tys. ha.

Województwo wielkopolskie położone jest na pograniczu dwóch regionów wodnych – regionu wodnego Warty i regionu wodnego środkowej Odry. Region wodny Warty obejmuje przeważający obszar województwa, w tym jego część północną, środkową i południowo-wschodnią. Region wyznaczają granice zlewni rzeki Warty, która stanowi główną oś hydrograficzną województwa wielkopolskiego. Największe spośród rzek tworzących sieć hydrograficzną dorzecza Warty na terenie województwa to Noteć z głównymi dopływami Gwdą i Drawą w części prawobrzeżnej oraz Prosną i Obrą w części lewobrzeżnej. Południowo-zachodnie tereny województwa należą do regionu wodnego środkowej Odry. Główną rzeką w tej części jest Barycz – prawy dopływ Odry, a jej największymi dopływami na terenie województwa wielkopolskiego – Orla i Rów Polski.

Pod względem występowania wód powierzchniowych stojących obszar województwa jest dość zróżnicowany. Znajduje się tu wiele jezior różnej genezy i zróżnicowanej wielkości, jednak dominują zbiorniki niewielkie o powierzchniach z reguły nie przekraczających 100 ha. Najliczniej jeziora występują w zachodniej części województwa, którą obejmuje pojezierze Poznańskie i Bruzda Zbąszyńska oraz w części wschodniej i północno-wschodniej położonych na terenie pojezierzy Gnieźnieńskiego i Chodzieskiego. Największe jeziora województwa to Jezioro Powidzkie w gminach Powidz i Ostrowite (1 224 ha), Jezioro Niedźmieńskie (Skorzecińskie) w gminie Witkowo (641 ha), dwa jeziora wchodzące w skład ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich położonych w dolinie Obry tj. Jezioro Zbąszyńskie w gminie Zbąszyń (742 ha) i Jezioro Chobienieckie w gminie Siedlec (230 ha), a także tworzące jeden kanał żeglowny jeziora Pątnowskie (283 ha), Mikorzyńskie (251 ha) i Siesińskie (152 ha) położone na pograniczu gminy Ślesin i miasta Konina oraz jezioro Kaliszańskie (297 ha).

Obszary prawnie chronione w województwie wielkopolskim stanowią ok. 32% jego arealu. Powierzchnia parków narodowych wynosi ok. 8 tys. ha, rezerwatów ok. 4 tys. ha, parków krajobrazowych – 180 tys. ha, a obszarów chronionego krajobrazu – ok. 756 tys. ha. Na terenie województwa występują dwa parki narodowe - Wielkopolski Park Narodowy, o powierzchni 7 584 ha (a wraz z otuliną 14 840 ha), utworzony w roku 1957, celem ochrony krajobrazu polodowcowego, naturalnych zbiorowisk roślinnych i licznych gatunków zwierząt oraz Drawieński Park Narodowy, utworzony w roku 1990, będący częścią kompleksu leśnego Puszczy Drawskiej, o całkowitej powierzchni ponad 11,4 tys. ha, w tym na obszarze województwa wielkopolskiego w gminie Krzyż (powiat czarnkowsko-trzcianecki) – 377,8 ha. Na terenie województwa występuje także 98 rezerwatów przyrody, 13 parków krajobrazowych, 35 obszarów chronionego krajobrazu, 77 obszarów Natura 2000, 3 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowisko dokumentacyjne, pomniki przyrody, użytki ekologiczne oraz chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów.

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015 (Arcadis sp. z o.o., Poznań 2012 r.); rejestr form ochrony przyrody RDOŚ Poznań.